

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Collecta nonnulla ex Epiphanio Hæres. 30. quæ est Ebionitarum, Cap. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

scribit. Refert etiam, quemadmodum Iosephus quidam Iudæus admirabili quadam ac singulari Dei gratia cum aliorum exemplis, tum variis morbis admonitionibusque diuinis, quibus diutissime restiterat, tandem aliquando superatus, Christianam fidem amplexus sit. Estque hæc historia lectu dignissima. In ea enim elucet insigne diuinæ benignitatis & misericordiæ argumentum. Ibi quoque etiam Apostolorum fit mentio, quos sub se Patriarcha Hierosolymitanus habebat. Horum porro munus erat, huc illucque se conferre, ut Patriarchæ nomine decimas & primitias legerent, atque etiam in sacerdotum vitam ac mores inquirerent, quosque improbos atque ignauos inuenissent, eos gradu mouerent. Sed & illud ad eorum, qui in media hæreticorum turba non sine acerbissimo dolore interdum degunt, consolationem valet, quod hic quoque scribit Epiphanius, in tota vrbe Scythopolitana vnum duntaxat Iosephum Orthodoxum fuisse, cum cæteri omnes Arrii errorem amplecterentur. Porro ut hic etiam aliquid adnectam, quod ad piorum animos, aduersus eas hereses, quæ hac tempestate grassantur, muniendos corroborandosque pertineat, valde ponderanda sunt hæc Patriarchæ verba, quibus ad Christianum Antistitem, cum cum eximio munere affecisset, usus est, Offer pro me. Hoc enim loco *προσφέρειν* idem planè est quod *λατρυγείν*, vel *ιεραρυγείν*, hoc est, sacris operari, vel, Missam celebrare. Idque ex ea causa perspicue colligi potest, quam mox subiungit, Scriptum est enim, quæ per sacerdotes Dei in terra ligata vel soluta fuerint, ea quoque ligata vel soluta in celo fore. Eodem modo, quoniam eo nomine apud Hæreticos traducimur, quod certis diebus à carnibus ex Ecclesiæ instituto abstinemus: tanquam videlicet hac in re Hæreticos quosdam veteres imitemur, qui omnium carniū vsum suis interdictum volebant, vide quæso quàm diuersa ab Ebionitis causa nostra sit. Nos enim id eo facimus, ut Spiritui aduersus carnem roboris aliquid afferamus: illi *ἀπὸ τοῦ ἐκ σαρκὸς καὶ αἵματος ἕσθαι* .i. quod ex coitu & corporum coniunctione ortum ducant. Sed hæc *ἐπισημασθέντες* loco haberi velim, atque *ἐν παρέργου μοίρας*. Neque enim mihi in hoc opere de materiis hoc tempore controuersis nisi strictim aliquando, ac velut per transfennam agere propositum est. Itaque hoc caput claudam, si prius hoc quoque adiecero, Epiphanio de nomine haudquam cum Eusebio conuenire, cum scribit Ioannem Evangelistam balneum ingredi parantem, simulatque Ebionem intus esse intellexit, statim pedem retulisse, illud scilicet metuentem, ne balneum, in quo hostis veritatis erat, repente concidens vnà eum opprimeret. Eusebius enim, quem potius hoc loco sequendum puto, Cherintho hoc tribuit, non Ebioni.

Lib. 3. cap.
22.

Emendantur quædam in eadem Hæresi. CAP. XVIII.

CVM ex tricesima hæresi ea exciperem, quæ superiore capite à me allata sunt, eadem opera aliquot etiam loca collegi, in quibus Cognarius Medicus, dum in Theologorum messem falcem iniicit, parum diligentem & eruditum interpretem præstitit. Ea porro huc idcirco proferenda putavi, ne cui erroris eum falsò infimulare videar. Ac primùm in his verbis, Ille verò accersitis ministris præcepit aquam parari, velut qui morbi gratia auxilium aliquod adhibere vellet, cum per aquas ipse Patriarcha grauitè ægotaret, perfacile fuit animaduertere legendum esse in Græco, *βοήθημα τι προσφέρειν μέλιων δὲ ὑδάτων*, ac sic transferendum, velut qui propulsandi morbi causa opem aliquam per aquas admouere vellet grauitè ægotanti Patriarchæ. Neque enim hoc vult Author Patriarcham per aquas ægotasse, sed finxisse Antistitem aquis

ei ad leuandū morbo Patriarcham opus esse, quò remotis postea arbitris eum baptizare posset. Paulo post, *παρ' αὐτῶ κατηρῆναι*, minùs commòdè reddit, ab ipso perductus sum. Vertendum enim erat, apud ipsum diuersatus sum. Sic aliquanto post, Obdormiuit Patriarcha cum bono deposito. *Ἐ. μετὰ καλῆς ἐπιθέσεως*, hoc est, vt existimo, cum præclaro funere .i. præclaro funere elatus. Infra, Corrumpebant autem ipsum multi coartanei. *Ἐ. πρὸς φθόρον αὐτῶ*, .i. perniciosè cum eo versabantur. Non multò post, Quibus vbi vrinam & sanguinem adieccissent, & puluerem immiscuissent. *Ἐ. οἷς πρὸς κενά (καρτεὶς ἔσθ' ἡ) καὶ αἷμα, μίξαντες κόπιν*. Vbi sanè excuti mihi non potest, quin legendum ut potius, *καὶ αἷμα μίξαντες κόπιν* .i. quæ cum lotio perfudissent, simulque puluerem miscuissent. Mox, Ille verò promissione facta rursus fefellit. *Ἐ. ὁ δὲ ἐπαγγελιά μιν ἀπέσφηλεν* .i. Ille verò hoc se facturum pollicitus, statim conualuit. *ἀνασφῆλαι* enim idem est quod *ἐκ τῆς ἀρρώστιας ἀναφέρειν*. Dion Chryf. *ἀνασφῆλαιτες ἐκ τῆς νόσου* .i. morbo recreati. Id quod mirum est hominem Medicam artem profitentè fugisse. Verf, seq. relictus verò moriturus à cognatis. *Ἐ. ἀπολιθῆναι δὲ πλεωτῶν ἕκαστῶν σιγῆων* .i. νομοθετῶν, ἕκαστῶν πλεωτῶν. Existimantibus autem ipsius cognatis eum iam iamque moriturum. Non ita multò post, Propius se Ecclesie applicat, Græcè, *κατάγειται πλησιάζει τῆς ἐκκλησίας* .i. prope Ecclesiam hospitatur. Linea vna interiecta parum mihi placet quod *ἐμβελήσατον*, potentissimum vertit, cùm potius seuerissimum significet. Aliquanto post, Ascendit ad comitatum. Ad aulam malim, vt sit dilucidius. *τὸ κομήτατον* enim *τὴν αὐλήν καὶ τὰ βασιλεία* significat. Longo post interuallo, vbi de Sephora agitur, Circumciderunt puerum meum. *Ἐ. ἐπέτερον*, circumcidi. Non longè à fine, Habuit itaque id per nomen Domini Iesu quòd surrexit. *Ἐ. ἔχει ἂν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἰησοῦ μαθεῖν*, &c. .i. posset vtique is qui per nomen Iesu surrexisset intelligere, &c. Mox, ex affricu nudum hominem ipsum genitum fuisse dicens. *Ἐ. ἐκ πρὸς τριβῆς* .i. ἐκ συμπλοκῆς, vel, vt superius dixit, *ἐκ συνουσίας καὶ μίξεως*, vel, vt hæret. 69. *ἐκ συνουσίας καὶ πρὸς πλοκῆς*, .i. ex concubitu, ac virili complexu.

Erasmi in Chrysostomo lapsus aliquot notantur.

CAP. XIX.

NVLLVM tam eruditum & elegantem interpretem esse, qui, si perfunctoriè in suo munere versetur, non interdum multa peccet, vel ex vno Erasmo perspicere licet, qui dum, vt fessum grauioribus studiis animum recreet, sacros Authores vertendos suscipit, multa plerunque ita reddit, vt nec laboris nec iudicij satis adhibuisse videatur. Quod quidem eo magis miror, quòd in Chrysostomo quoque, quo nemo vnquam luculentius faciliusque scripsit, hoc illi nimis quàm sæpè accidisse deprehendi: ac præsertim in octo prioribus in posteriorem ad Corinthios Epistolam Homiliis, in quibus hoc seridè affirmare queam, eum plusquam 150 errores admisisse. Quod non insectandi hominis causa dico, sed vt Lector intelligat, me minimè superuacaneam operam sumpsisse, cùm totam hanc Enarrationem de integrò vertendam suscepi. Ac ne me quisquam id eruditissimo viro affingere putet, ex tam multis locis, in quibus mihi lapsus fuisse videtur, non erit alienum exempli gratia quædam hæc proferte. Igitur Hom. 1. in his verbis, Atque vt suam autoritatem confirmarent, simulabant se non recipere litteras illius, *λαμβάνειν* non ad litteras refertur (quod vocabulum de suo addit Erasmus) sed ad munera, à quibus accipiendis abhorreere se fingebant falsi Apostoli. Paulo post, tamen diuersum sentit. *Ἐ. τὸν ἀπὸν μὲν οὐκ ἠγείται* .i. imò contrariū existimat. Nam vt Erasmus vertit,